

svoj rod in svojo domovino. Dolinar ni samo gmotno podpiral svojih rojakov, temuč je javno priznaval svoj rod in svoj dom!

Zato pa je bilo le umestno, da so se ga spominjali domači pravniki ter mu v znak hvaležnosti preskrbeli primerno spominsko ploščo, ki se je, kakor smo že poročali, nedavno vzdala v njegovo rojstno hišo. Naj zve tuji in domači svet, da smo že pred sto leti imeli može, ki so prečastno zavzemali najvišja mesta ob viru znanstva, dasi niso zatajevali svojega rodu in jezika!

Knjižico, kateri je pridejana dobra slika Tom. Dolinarja, toplo priporočamo; dobiva se pri društvu Pravniku in po knjigarnah. Cena izvodu je 50 h. —a—

Janežič-Bartel: Nemško-slovenski slovar. Četrta izdaja. (Deutsch-slovenisches Handwörterbuch von A. Janežič. Vierte Auflage, bearbeitet von A. Bartel.) Tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar dovršila in izdala četrto izdajo nemško-slovenskega slovarja, po kateri se je zadnja leta že zelo povpraševalo. G. prof. A. Bartel v Ljubljani je to izdajo predelal, pomnožil in popravil na podlagi Pleteršnikovega slovarja in Levčevega pravopisa. V ostalem se nova izdaja naslanja na prejšnjo. Pomagali so gosp. pisatelju gg.: prof. M. Pleteršnik, L. Pintar in A. Mikuš. Dasi je obseg te knjige za 4 pole, to je 64 strani večji nego tretje izdaje (sedaj obsega 57 pol, to je 912 strani), je ostala cena neizpremenjena, namreč: 6 kron za broširan in 7 kron 20 vin. za vezan iztis. (Poština za posamezne pošiljatve 30 vin. več.)

Rad jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, knjiga 157. (razredi hist.-fil. i filoz.-jur.), Zagreb, 1904, obsega sledeče razprave: J. S. Turgenjev u hrvatskim i srpskim prijevodima. Kritičko-bibliografski prijedlog. Od dra. T. Maretića. — Marturina. Slavonska daća u srednjem vijeku. Od Vjekoslava Klaića. — Opravdanost vlasnosti. Od dra. Ivana Strohala (nadaljevanje).

Pred štirimi leti je izdal Jagić pri peterburški akademiji knjigo: **А. С. Пушкинъ въ южно-славянскихъ литературахъ**, kjer je slovenski oddelek napisal dr. Ivan Prijatelj (prim. njegovo razpravo „Puškin v slovenskih prevodih“ v Zborniku Matice Slov. za l. 1901.). Na sličen način je sedaj prof. Maretić obdelal hrvaške in srbske prevode iz Turgenjeva. Razprava, ki razpada v prvi ali splošni in v drugi, specijalni del, je jako temeljita in kakor za eno stran našega kulturnega dela važna, tako osobito v prvem delu tudi za laike zanimiva. Kaj se vse ne pripeti prevodilcem, česa vse ne zagreše!

Turgenjev se je na hrvaški in srbski jezik prevajal zadnjih štrideset let; najstarejša hrvaška prevoda sta potekla iz francoskega, a najstarejši srbski iz nemškega prevoda. Sploh so prevodilci osobito odvisni od Nemcev: „To je samo jedna izmedju vrlo mnogih potvrda tome, da književnih i u opće kulturnih sveza, koje Hrvate i Srbe vežu uz zapadnu Evropu, osobito uz Njemce, ima mnogo više i mnogo su jače od sveza, što jih vežu uz Rusiju i rusku književnost, a možemo mirne duše reći: i od sveza, što jih vežu i uz ostalu njihovu slavensku braću“.

Seveda prevoditelji se obično delajo, kakor da so prevajali iz ruskega izvornika — so seveda tudi taki prevodi — ali večče oko Maretićevo je opazilo sledove njih prevare. Ako piše na pr. prevodilec rusko besedo **однодворецъ**: **однодворец**, ali ruski imeni **Бестужевъ**, **Загоскинъ**: **Bestujev**, **Sagoskin**, ali **Sukovski** (namesto: **Žukovski**), potem je popolnoma jasno, da je prevajal iz nemščine, ki slovanske glasove podaja s francoskim pravopisom. V nekem srbskem prevodu nahajamo štirikrat črki „a. Д“, na pr. **мајор а. Д**; v ruskem izvorniku nahajamo

mesto tega besedo *отстабной*, na pr. *отстабной майоръ*; ko bi bil srbski prevodilec pogledal v izvirnik, prevedel bi bil gotovo: umirovljeni major; ali ker ruskega izvirnika niti ni videl, ampak se je slepo držal nemškega prevoda, kjer je našel *a. D.*, kar znači: außer Dienst, je ti črki v svoji naivnosti na prosto prenesel v svoj prevod. — Drugim, ki so prevajali iz ruščine, a so se služili z rusko-nemškimi slovarji, so se dogajale zopet druge nesreče; tako na pr. prevodilec ni vedel, kaj pomeni ruska beseda *цыпленокъ* (= pišče), v slovarju je našel „Küchlein“, a ta nemška beseda mu ni bila znana, pa je mislil na „Küche“ (= kuhinja!) in tako prevedel; drug je zopet „schüchtern“ zamenil z „nüchtern“!

Izmed plodovitejših evropskih pisateljev ni enega, ki bi ga bili toliko prevajali na hrvaški ali srbski jezik kakor Turgenjeva; preveden je domalega ves.

Dr. Fran Ilešič.

Novi akordi. 1905, majnik in julij. Z majnikovo številko je zaključil lepi ta zbornik slovenskih muzikalnih skladb svoj IV. letnik, z julijsko pa stopil v V. letnik. Po številu letnikov sodeč, smemo smatrati, da so se „Novi akordi“ dobro udomačili; vsebina dosedanjih letnikov vsaj upravičuje k temu zaključku, kajti ne more se odreči priznanje, da je to, kar je obelodanil doslej dr. Krekov zbornik, ne le zanimiva, v svoji mnogovrstnosti vsakemu ljubitelju muzike priporočljiva in tudi dobro došla zbirka skladb, da je marveč tudi razveseljujoč dokaz o naraščajoči produktivnosti slovenskih skladateljev, ki imajo v „Novih akordih“ svoje torišče, svoje glasilo, v katerem lahko stopajo na dan. „Novih akordov“ smeta biti vesela kakor skladatelj tako občinstvo, kateremu je kaj do tega, da uspeva narod tudi na glasbenem polju. Zadnja dva sešitka nudita zopet lepo vrsto vseskozi dobrega blaga; vrste se klavirske skladbe, pesmi za en glas in pa zbori. Kaj zadovoljiva je klavirska skladba dr. Josipa Ipavčeva „Scherzo“, kateri je prisoditi posebno priznanje; efektna in melodijozna je zložena v pravem klavirskem slogu. Lepo se glasi lahko izvršljiva „Romanca“ Julija Juneka za klavir, Jos. Prochazka pa nadaljuje v svoji globoko čuteni „Romanci“ svoj lepi klavirski ciklus „Iz Karnevala“. Klavirske točke dopolnjuje salonska „Polka mazur“ urednika dr. Gojmira Kreka. V vrsti enoglasnih pesmi, spremljevanih po klavirju, zavzema odlično mesto „Ptička“ Oskarja Deva, ljubezniva skladba srečne invencije, vzrasla iz pravega stremljenja po pevanju prisrčnosti. Uspelo je imenovati dr. Krekovo uglasbenje Oton Zupančičeve „Belokranjske“, v baladnem slogu pa peva dr. B. Ipavčeva „Ciganka Marija“. Viktor Parma je uvrstil „Projekt“, polno glasečo se pesem za en glas. Zborov je poslal Emil Adamič, kateremu moramo pohvaliti mehkost srečno se pojavljajočega narodnega tona v njegovih mešanih zborih: „Ljubljansko polje“ in „Ko bi rosica bila“.

Dr. Vladimir Foerster.

Fran Gerbič: Album slovenskih napevov. III. zvezek. Cena 4 K. Založil L. Schwentner v Ljubljani. Novih 50 narodnih je tu prirejenih v preprosti obliki za igranje na klavir. Drobne parafraze so to, ki se naslanjajo na ljudske popevke in ki jim je podloženo besedilo narodne. Mnogo jih je prav dobrih, nekaterim se je pa utopila popevka v polnozvočju harmonije. Vsekakor je ta zbirka dobro došla široki masi klavir igrajočega občinstva.